

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
Cím: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
Telefon: 441-6501

Ügyszám: 136/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

232/2009. (VIII. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) körmendi lakos **panaszos**¹ 2009. március 18-án előterjesztett **panaszát** a 2009. augusztus 5-én – dr. Juhász Imre elnökhelyettes távollétében – tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantatosító szerv – a Körmendi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. március 18-án terjesztette elő panaszát a Testülethez, melyben a vele szemben 2009. március 15-én történt igazoltatás körülményeit sérelmezte.

I.

A panaszos előadta, hogy 2009. március 15-én 8 óra 45 perc körüli időpontban Budapesten, az V. kerület Szabadság téren a Nádor utca felé haladt, amikor „több rendőr állta útját” és az intézkedés kezdeményezésének közlése nélkül a személyi igazolványát kérték. A panaszos kérdésére közölték, hogy „közbiztonsági ellenőrzés” zajlik. A panaszos ezt a „formai kellékeknek” nem megfelelő intézkedésnek tartotta, de átadta a vezetői engedélyét. A panaszos megjegyezte, hogy az intézkedést „hanyagok” tartotta – figyelemmel arra, hogy adatainak ellenőrzésére a Schengeni Információs Rendszerben nem került sor. Adatait igazoltató lapon rögzítették.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos az intézkedés végeztével megkérdezte a rendőrök nevét, szolgálati helyét és rendfokozatát, mely kérdésére az intézkedő rendőrök – a panasz szerint – csak az azonosító számukat ismételték.

A panaszos ezt az eljárást az emberi és alkotmányos jogai megsértésének tartja és kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatához. A kapott dokumentációból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Budapest rendőrfőkapitánya a 0100/12945/2009. ált. számú egyedi utasításában, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. március 14-én 0 órától 2009. március 16-án 8 óráig. A feladat végrehajtásába beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérte a rendezvényekre érkezőket, megakadályozta az esetleges jogsértések kialakulását. Ennek során szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálást hajtott végre. Az állomány feladata volt az esetlegesen megbomló rend helyreállításában való közreműködés, jogsértés esetén a szükséges intézkedések végrehajtása. Az utasítás indokolása szerint a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó események, rendezvények kiemelkedő társadalmi jelentőséggel bírnak, amely indokoltá teszi, hogy ezek nyugodt körülmények között, zavartalanul, a résztvevők biztonságának garantálása mellett kerüljenek megrendezésre. A nemzeti ünnep és az egyéb demonstratív tömegrendezvények biztonságos lebonyolítása érdekében indokolt az érintett helyszíneken a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése. Ezen kívül az indokolás tartalmazza mindazokat a jogszabályhelyeket, amelyek a fokozott ellenőrzés elrendelését lehetővé teszik.

2) A Testület a panasz elbírálásakor figyelemmel volt az ORFK honlapján közzétett közleményekre is, amelyek előzetes tájékoztatást nyújtottak az elrendelt fokozott ellenőrzésről (2009. március 13., 11 óra 16 perc).

3) A Vas Megyei Rendőr-főkapitányság az ORFK Ellenőrzési Szolgálat útján megküldte az intézkedést foganatosító rendőrök jelentéseit és a parancsnoki kivizsgálásról készült jelentést is, melyből megállapítható, hogy a panaszossal szemben a Körmendi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök intézkedtek.

4) A parancsnoki jelentés szerint a panaszossal szemben 2009. március 15-én 8 óra 45 perc körüli időpontban, Budapesten a Szabadság téren történt az intézkedés – a budapesti rendezvény-biztosítások fokozott ellenőrzésének végrehajtása során.

A jelentés szerint a fenti időpontban és helyszínen eligazítás zajlott, melynek során az egyik rendőr észlelte, hogy egy személy több esetben, visszatérően a rendőrségi gépjárműveket és a rendőrök között többször áthaladva a rendőrök felszerelését figyelte, majd több alkalommal közlőrl fénykép-felvételeket készített – amivel a jelentés szerint zavarta a szolgálat-teljesítést és az eligazítást.

A századparancsnok felszólította, hogy cselekményét fejezze be, melynek a panaszos nem tett eleget, miután a századparancsnok utasította az intézkedést foganatosító rendőröket, hogy a panaszossal szemben intézkedjenek. Az intézkedés során a panaszost igazoltatták, adatait az igazoltató lapon rögzítették, amit utóbb a Budapesti Rendőr-főkapitányság összekötője részére átadtak.

A parancsnoki jelentés aláhúzta, hogy a rendőrök nem önállóan, hanem szolgálati előjárójuk utasítására intézkedtek, majd erről jelentést tettek. A priorálás kérdésében a jelentés megjegyzi, hogy arra feltehetőleg azért nem került sor, mert a rádiót a csapaterős tevékenység koordinálására kellett használniuk, illetve nem rendelkeztek szolgálati telefonnal.

A parancsnoki jelentés az intézkedést a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 12. §-ának (1) bekezdésére, 29. §-ának (1) bekezdésére, 30. §-ának (1) bekezdésére, továbbá a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. §-ának (1)–(2) bekezdéseire alapítja.

5) Az intézkedő rendőr által a jelentésében leírt tényállás a parancsnoki jelentésben írtakkal lényegileg egyező, azzal a kiegészítéssel, hogy az intézkedő rendőr kiemelte: a panaszos közvetlen közlőrl fényképezte a rendőröket és ezzel zavarta őket a munkában – igazoltatására a parancsnoka utasítására ezért került sor. A priorálás elmulasztásával kapcsolatban az intézkedő rendőr megjegyzi, hogy arra azért nem került sor, mivel az adott helyen nem tudtak összeköttetést teremteni a BRFK informatikai rendszerével, továbbá a század feladat-végrehajtást kezdett meg.

III.

A Testület megállapítása szerint a panaszossal szemben lefolytatott rendőri intézkedés (igazoltatás, adatrögzítés) érintette a panaszos tisztességes eljáráshoz, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogait.

1) Az Rtv. 15. §-a (az arányosság követelménye) szerint: „(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.” A 17. § (1) bekezdése szerint: „A Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a

levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

2) A panaszolt esetben a Testület rámutat, hogy a parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentésben hivatkozott Rtv. 30. §-ának rendelkezései (fokozott ellenőrzés) valóban szolgálhattak mögöttes, ugyanakkor kizárólag formális jogalapként a panaszos igazoltatásához.

A fokozott ellenőrzés szabályai között az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdései úgy rendelkeznek, hogy: „(1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. (3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

A fokozott ellenőrzés elrendeléséről a Testület már több korábbi állásfoglalásában – így pl. a 199/2009. (VII. 1.) számú, vagy a 200/2009. (VII. 1.) számú állásfoglalásaiban – kimondta, hogy az egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent, amely azonban nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét intézkedés nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében. Annak megítélése kapcsán, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület jelentőséget tulajdonított a közelmúlt rendezvényekkel összefüggő tapasztalatainak. Ebből kiindulva, tekintettel a rendezvények és várhatóan a résztvevők igen nagy számára, alappal lehetett számítani a demonstrációk helyszínén, illetve azok közelében rendbontók megjelenésére, a közrendet és köznyugalmat megzavaró eseményekre. Ezért a Testület megítélése szerint a rendezvények helyszínéhez közeli területekre nézve a rendőrség indokoltan rendelt el fokozott ellenőrzést.

A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy fokozott ellenőrzésnek a főváros teljes területére történő elrendelése olyan esetekben, amikor rendezvény csak Budapestnek jól behatárolható területén kerül megtartásra, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe; még akkor sem, ha a rendezvényre érkezők, és az onnan távozóknak biztonságának garantálása a rendezvény konkrét helyszínénél nagyobb terület ellenőrzés alatt tartását teszi szükségessé. Mivel a fokozott ellenőrzés elrendelése adott esetben a jogszabályi felhatalmazáson túli felhatalmazást keletkeztethet, ezért a Testület a jövőre nézve is fenntartja a jogot arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésének indokoltságát és megalapozottságát az Rtv. 15. §-ában foglalt

arányosság követelményének szempontjából, konkrét egyedi ügyekben vizsgálat tárgyává tegye.

A panaszolt esetben a Testület – a rendőrség által jogalapként hivatkozott fokozott ellenőrzéssel összefüggésben – azonban két további dologra is figyelemmel volt. Egyrészt a Testület azt állapította meg, hogy a panaszossal szemben foganatosított intézkedés még a reggeli órákban, tehát a rendezvényeket, demonstrációkat megelőzően és nem is egy konkrét rendezvényhez, illetve demonstrációhoz köthető helyszínen történt. Másrészt az iratokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a panaszossal szembeni intézkedés kiváltó oka az volt, hogy a rendőröket, illetőleg a rendőrségi gépjárműveket fényképezte – ezen tény a rendőri jelentések sem vitatják, mi több ezt jelölik meg az igazoltatás okaként.

Látható tehát, hogy noha az Rtv. 30. §-a által biztosított mögöttes felhatalmazás (fokozott ellenőrzés) formálisan fennállt, azonban a panaszos igazoltatására mégsem kifejezetten ez okból került sor.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”. A rendőrség a jelentésében ezt a jogszabályhelyet is megjelölte igazoltatási okként.

Részben e jogszabályhellyel összefüggésben is a Testület több korábbi állásfoglalásában – elsőként a 20/2008. (VI. 25.) számú, később pl. a 149/2008. (XII. 3.) számú állásfoglalásban – elvi érveléssel kimondta, hogy az igazoltatás, mint minden rendőri intézkedés, célhoz kötött, mindig kell lennie valamilyen törvényi jogalapjának és céljának. A Testület annak is jelentőséget tulajdonított, hogy rendőri intézkedés egyetlen esetben sem lehet önkényes, önmagáért való, illetve nem irányulhat arra, hogy az állampolgárokat, amennyiben valós vagy valósnak vélt rendőri jogsértést (visszaélést) tapasztalnak, annak dokumentálásától, bejelentésétől elriassza.

A Testület megjegyzi, hogy gyakorlatában visszatérőnek számítanak a rendőri intézkedések megörökítésével kapcsolatos panaszok. A Testület – az Alkotmánybíróság 54/2000. (XII. 18.) AB határozatával összhangban – korábbi állásfoglalásaiban is leszögezte, hogy fokozott közérdek fűződik az esetleges rendőri jogsértések dokumentálhatóságához.

A Testület ezzel összefüggésben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőri intézkedések dokumentálása önmagában semmilyen körülmények között nem törvénytörő, azt a rendőr nem tilthatja meg, és a fényképezés vagy felvétel készítése további intézkedésre sem ad alapot. Amennyiben a rendőr úgy ítéli meg, hogy a fényképezés személyiségi jogát sérti, akkor (magánemberként) természetesen igénybe veheti a polgári jog által biztosított személyiségi jogvédelem eszközeit.

A Testület megítélése szerint a rendőri intézkedések dokumentálásához fűződő közérdek megelőzi azt a hivatkozási alapot, hogy a rendőröknek esetleg kényelmetlenséget okoz, vagy távoli, „adatgyűjtési célra” utaló magatartást feltételeznek a dokumentálás mögött.

A Testület korábban hivatkozott arra az AB határozatra, amely kimondta: „a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket. [56/1991. (XI. 8) AB határozat, ABH 1991, 454., 456.]

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában alapelveként húzódik meg, hogy az eljárási garanciák a működő jogállamtól elválaszthatatlanok. A jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák védelme kapcsán többről is szó van, mint pusztán az Alkotmány tételes rendelkezéseiben megfogalmazott szabályok betartásáról.

Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. Ezek alapvető jelentőségük az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatósága szempontjából. Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, és csak az eljárási normák betartásával működik alkotmányosan a jogszolgáltatás. Maga a közhatalom sem korlátlan. Az alkotmányos alapjogok és alkotmányos védelmet élvező szabadságok miatt a közhatalom csak alkotmányos felhatalmazással és alkotmányos indokkal avatkozhat be az egyén jogaiba és szabadságába. [11/1992. (III.5.) AB határozat, ABH 1992. 77., 85.]

A Testület töretlen gyakorlata szerint „az egyén tisztességes eljáráshoz való joga a fenti jogállamiság és jogbiztonság alkotmányos követelményéből levezetve azt feltételezi, hogy az egyes intézkedések által végrehajtott alapjog-korlátozás csak törvényes alap esetén, a jogszabályokban előírt eljárásrendben és garanciák mentén, egyúttal az arányosság követelményét szem előtt tartva történhet”.

A Testület a konkrét ügyben azonban úgy értékelte, hogy a korábban hasonló okból vizsgált ügyek (melyekben rendre súlyos alapjogsérelem megállapítására került sor) és a jelen ügy között lényegi eltérés van – az alábbiak szerint.

Míg a korábbi ügyekben rendszerint valamely rendőri jogsértés (pl. tiltott helyen vagy szabálytalanul várakozó rendőrségi gépjármű) dokumentálása, fényképezése vagy lefilmezése, illetőleg valamely folyamatban lévő rendőri intézkedés dokumentálása képezte a rendőri fellépés alapját, és ennek alapján kiváltója volt a panaszosokkal szembeni intézkedésnek, addig a jelen ügyben ilyenről nincs szó. A korábbi – fent hivatkozott – ügyekben a Testület azért állapította meg súlyos alapjogsérelmet, mert elfogadhatatlannak tartotta, hogy egy rendőri jogsértés dokumentálása, állampolgári rögzítése miatt egyfajta retorzióként, mintegy megfélemlítő jelleggel került sor a

panaszosok igazoltatására vagy a panaszosokkal szemben lefolytatott egyéb rendőri intézkedés (pl. igazoltatás) dokumentálása miatt a panaszos adatainak rögzítésére.

A tárgybeli ügyben azonban az állapítható meg, hogy nem volt szó sem a dokumentálást megelőző rendőri jogsértésről (ilyenre a panaszos sem hivatkozott), sem pedig a panaszossal vagy mással szemben zajló rendőri intézkedésről – melynek a dokumentálása, rögzítése a panaszos igazoltatását kiváltotta. A panaszos igazoltatására azért került sor, mert a közterületen eligazításon lévő rendőri egységek tagjait, azok felszerelését fotózta és – a rendőrség állítása szerint – ezzel az eligazítás rendjét zavarta.

Ennélfogva a Testület úgy ítélte meg, hogy figyelemmel a konkrét ügy jellegére, a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának csekély súlyú sérelmét állapítja meg, mivel – jóllehet a fokozott ellenőrzés, mint formális jogalap az igazoltatás vonatkozásában fennállt azonban – mégsem tekinthető indokoltnak és okszerűnek a panaszos igazoltatása sem az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése, sem a 30. §-a alapján. Az első jogszabályhely alapján azért nem, mert az ott felsorolt körülmények egyike sem állt fenn (erre a rendőrség sem hivatkozott), a második jogszabályhely alapján pedig azért nem, mivel tényszerűen igazolható, hogy az igazoltatásra elsődlegesen nem ezért, tehát a fokozott ellenőrzés miatt került sor, hanem a fotók készítése miatt.

A Testület a jogsérelem súlyosságának megállapítása során e mellett azt is figyelembe vette akkor, amikor a sérelmet csekély súlyúnak minősítette, hogy sem rendőri jogsértés, sem pedig a panaszossal szembeni intézkedés nem forgott fenn, illetőleg a panaszos az ott folyó eligazítást a jelenlétével zavarta, és az abbahagyásra vonatkozó felszólításnak nem tett eleget. A Testület a döntésével érzékeltetni kívánja, hogy – összhangban a korábbi gyakorlatával – a súlyos alapjogsérelem megállapítását a hasonló tárgyú ügyekben az indokolta, hogy az igazoltatásra megfélemlítő céllal, egyfajta retorzióként került sor – a jelen esetben azonban erről nincs szó.

3) A panaszos adatainak rögzítésével összefüggésben a Testület az alábbiakra mutat rá.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint: „Az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.”

Tekintve, hogy az igazoltatás beavatkozást jelent a személyes adatok védelméhez fűződő jogba, és tekintve, hogy a panaszos igazoltatására megfelelő valós jogalap nélkül került sor, a Testület jelen esetben is megállapította a panaszos személyes adatokhoz fűződő alapvető jogainak és tisztességes eljáráshoz fűződő jogainak sérelmét. Ugyanis egyrészt a rendőrség nem hivatkozott semmiféle olyan további intézkedésre, további eljárásra vagy egyéb körülményre, ami az adatrögzítést szükségessé tette volna, másrészt pedig maga az igazoltatás sem volt indokolt és okszerű, melynek következtében az adatrögzítés sem lehet az.

Erre figyelemmel a Testület – a súlyosságot tekintve utalva az előző pontban írt megállapításokra – a panaszos személyes adatokhoz, illetőleg a tisztességes eljáráshoz fűződő jogának csekély súlyú sérelmét állapította meg.

4) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr többszöri kérésre sem volt hajlandó a nevét a panaszosnak elmondani, a panaszossal kizárólag az azonosító számát közölte.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Amint azt a Testület már több állásfoglalásában [pl. 7/2009. (I. 21.) számú állásfoglalás] kifejtette, az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert a panasztételi jog maradéktalan érvényesülését hivatottak biztosítani. A törvény által megkövetelt tájékoztatás elmaradása a Testület töretlen gyakorlata alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét okozza.

A tárgybeli esetben a Testület – annak ellenére is, hogy az intézkedésről hang és képfelvétel nem állt rendelkezésre – egyértelműen állás tudott foglalni arról, hogy az intézkedő rendőr a nevét a panaszossal valóban nem közölte. Egyrészt a rendőri jelentés a panaszban foglalt ezen állításra vonatkozóan cáfolatot nem tartalmaz, másrészt a Testület részére a rendőrség által az ügyben megküldött levelezésből egyértelműen kiderül, hogy az intézkedő rendőrök neve már csak a Testület megkeresése nyomán vált beazonosíthatóvá, azonosító számuk alapján, amit a panaszos mind az intézkedő, mind pedig az intézkedést biztosító, abban résztvevő rendőrök vonatkozásában rögzített, és a panaszában megküldött. Mindebből arra is következtetni lehet, hogy amennyiben az intézkedő rendőr a nevét e helyszínen közölte volna, úgy azt a panaszos minden bizonnyal közli a panaszban úgy, ahogyan az ötjegyű azonosítókat is pontosan rögzítette, mely alapján a rendőrök utólag beazonosíthatóvá váltak.

A sérelmet ugyanakkor jelen esetben csekély fokúnak ítélte a Testület, mivel a panaszos a panasztételhez alapvetően szükséges adathoz (a rendőri azonosítósámhoz) hozzájutott, panaszjogának gyakorlását és annak eredményességét a mulasztás érdemben nem korlátozta vagy lehetetlennitette el. A Testület egyúttal felhívja a panaszos figyelmét, hogy a jelenleg hatályos Rtv. szerint az intézkedő rendőr a beosztását és a szolgálati helyét nem köteles közölni.

5) A panaszos arra vonatkozó panaszt is előterjesztett, hogy a rendőrök „hanyagul” jártak el, amikor adatait a Schengeni Információs Rendszerben nem ellenőrizték.

A Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (1) bekezdése valóban egyértelmű kötelezettséget ír elő az igazoltató rendőr számára az alábbiak szerint: „Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg – szükség szerint – a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban”.

Azt a tényt, hogy az ellenőrzésre nem került sor maga a rendőri jelentés is elismeri. Ennek alapján az intézkedés szakszerűtlensége vitathatatlan, azonban a Testület elfogadta az intézkedő rendőr magyarázatát arra nézve, hogy arra azért nem került sor, mivel az adott helyen nem tudtak összeköttetést teremteni a BRFK informatikai rendszerével. A mulasztást tehát olyan objektív ok magyarázza, amely a Testület álláspontja szerint nem róható az intézkedő rendőr terhére.

Megjegyzi azonban a Testület, hogy még abban az esetben is, ha valóban hanyagság vezetett volna a Szolgálati Szabályzat idézett §-ának nem megfeleltethető intézkedéshez, az nem volt alkalmas arra, hogy a panaszosnak a konkrét esetben jogsérelmet vagy bármilyen joghátrányt okozzon. Márpedig a Testület jogsérelmet kizárólag annak fennállása esetén tud megállapítani, az pedig, hogy egy kötelezően előírt ellenőrzésre nem kerül sor – hangsúlyozottan a tárgybeli esetben (mivel előfordulhat olyan eset, hogy ez a mulasztás joghátrányt okoz – pl. emiatt kerül sor valakinek az előállítására, holott a helyszínen kiderülhetett volna hogy nem körözik) – nem volt alkalmas a joghátrány előidézésére.

6) Figyelemmel arra, hogy a parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés külön felhívja a Testület figyelmét arra, hogy az intézkedő rendőr az Rtv. 12. §-ának (1) bekezdése alapján járt el, a Testület szükségesnek tartja kifejtetni a véleményét ezzel összefüggésben is.

Az Rtv. 12. §-ának (1) bekezdése szerint: „A rendőr a feladata teljesítése során köteles végrehajtani a szolgálati előljáró utasításait. Meg kell tagadnia az utasítás végrehajtását, ha azzal bűncselekményt követne el.”

A Testület felhívja a figyelmet arra, hogy – összhangban az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésével – az érintett alapjogok sérelme szempontjából folytatja le a vizsgálatát, akárcsak a rendőrség, amennyiben a panasz alapja az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése. A (2) bekezdés alapján indított panasz eljárásra (jog vagy jogos érdek sérelme esetén) kizárólag a rendőrség jogosult. Az alapján tehát, hogy a Testület az alapjogi megközelítést alkalmazza, a jogsértés megállapíthatósága szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az intézkedő rendőr parancs vagy szabad elhatározása alapján cselekedett, a Testületnek ugyanis nem feladata, hogy az intézkedő rendőr vagy adott

esetben a parancsot adó szolgálati elöljárója felelősségét elhatárolja, vagy abban állást foglaljon. A Testület kizárólag azt vizsgálja, hogy a foganatosított intézkedés, alkalmazott kényszerítő eszköz vagy elkövetett mulasztás alkalmas-e arra, hogy alapjogot érintsen, és ha alapjogot érint, akkor azt jogszerűen, illetőleg arányosan korlátozza-e. Amennyiben nem, úgy az alapjogsérelem megállapítható – tekintet nélkül arra, hogy azt a rendőr önálló döntésén alapuló intézkedés vagy parancs teljesítése okozta-e.

IV.

Az Indokolásban kifejtettek alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2009. augusztus 5.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Függetlenrendészeti Panasztestület